

Стандарти вищої освіти нового покоління спеціальності D7 Торгівля

ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Міністерства освіти і науки України № _____	
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>докладний (дослідницький) і рівень</u> (рівень вищої освіти за рівнем)
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>докладний</u> (рівень вищої освіти за рівнем)
ГАЛУЗЬ ЗНААНЬ	<u>D Бізнес, адміністрування та право</u> (код за рівнем вищої освіти)
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>D7 Торгівля</u> (код за рівнем вищої освіти)
Відомство офіційне	
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ	
Київ 2026	

ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Міністерства освіти і науки України № _____	
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>докладний (дослідницький) і рівень</u> (рівень вищої освіти за рівнем)
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>докладний</u> (рівень вищої освіти за рівнем)
ГАЛУЗЬ ЗНААНЬ	<u>D Бізнес, адміністрування та право</u> (код за рівнем вищої освіти)
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>D7 Торгівля</u> (код за рівнем вищої освіти)
Відомство офіційне	
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ	
Київ 2026	

Стандарти вищої освіти розробляються
членами підкомісії зі спеціальності **D 7**

Торгівля

Науково-методичної комісії №4 з бізнесу,
адміністрування та права

Розроблено стандарти вищої освіти
**першого (бакалаврського) та другого
(магістерського) рівня**, галузі знань
**D Бізнес, адміністрування та право зі
спеціальності D7 Торгівля.**

Стандарт вищої освіти містить сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм і всіх випускників у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності.

Стандарти вищої освіти розробляють для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій.

Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти затверджені наказом МОН №512 від 27.03.2025р. у редакції наказу №760 від 11.05.2026р. Рекомендації розроблено членами сектору вищої освіти Науково-методичної ради МОН України та Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Стандарт вищої освіти визначає вимоги до освітньої програми:

-обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти за відповідною спеціальністю;

мінімальний обсяг практичної підготовки для освітньо-професійних програм у кредитах ЄКТС;

опис предметної області;

вимоги до освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою;

перелік обов'язкових компетентностей випускника;

форму (форми) атестації здобувачів вищої освіти;;

вимоги законодавства та/або професійних стандартів, необхідні для здобуття відповідних професійних кваліфікацій (за наявності).

Опис предметної області

Опис предметної області спеціальності є спільним для всіх ОП в межах спеціальності та рівнів вищої освіти. Формулювання складників опису предметної області спеціальності мають бути релевантними для всіх освітніх програм, що можуть створюватися в межах спеціальності.

Опис предметної області

Об'єкт (об'єкти) вивчення та/або діяльності: оптова, біржова, роздрібна, електронна торгівля, омніканальні торговельні системи, процеси купівлі, продажу, закупівлі, оцінювання якості та безпечності товарів і послуг, включаючи управління товарними запасами, цінову політику.

Опис предметної області

Теоретичний зміст предметної області:

теорії, поняття, принципи, концепції торговельної діяльності й організації торговельних систем, товарознавства та технічного регулювання сфери торгівлі.

Опис предметної області

Методи, методики та технології: теоретичні, емпіричні, оцінювання якості, безпечності та простежуваності товарів і послуг, сталості торговельної діяльності; досліджень торговельних систем, моделювання та прогнозування попиту, цін і товарних потоків; методи управління асортиментом, запасами та ланцюгами постачання; методики аналізу ринкової кон'юнктури, споживчої поведінки; інформаційно-комунікаційні, цифрові та інноваційні технології в сфері торгівлі.

Опис предметної області

Інструменти та обладнання:
інформаційно-комунікаційні та
аналітичні системи, хмарні сервіси,
інструментарій штучного інтелекту,
спеціалізоване програмне
забезпечення, спеціальні прилади та
обладнання у сфері торгівлі.

Рішення НМР

26.09.25 відбулось засідання НМР, де розглянуто предметну область і затверджено наказом МОН.

Перелік обов'язкових компетентностей випускника

**СВО має передбачати набуття здобувачами
вищої освіти загальних (ключових)**

компетентностей:

**рекомендації Ради ЄС 2018/С 189/01 від
22.05.2018 щодо ключових компетентностей
для навчання впродовж життя, спрямованих на
досягнення цілей стійкого розвитку;
Указ Президента України від 30.09.2019 р. №
722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України
на період до 2030 року».**

Рекомендації Ради ЄС 2018/С 189/01

Документ побудований на принципі гнучкості та адаптивності, оскільки він створювався як загальноєвропейська довідкова рамка (Reference Framework), а не як жорсткий догматичний закон.

В офіційній преамбулі зазначено, що цей документ є саме довідковим інструментом для держав-членів, організацій та закладів освіти.

Його мета – запропонувати спільну систему координат, яку кожна країна, галузь чи навчальний заклад має перекласти та інтегрувати у власні стандарти з урахуванням специфіки контексту.

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти зі спеціальності D7 Торгівля

ЗК 1.

- Здатність спілкуватися українською мовою усно і письмово. Для осіб з порушеннями зору, слуху, мовлення відповідні вимоги застосовуються з урахуванням можливостей таких осіб.

ЗК 2.

- Здатність спілкуватися іноземною, зокрема англійською, мовою усно і письмово при обговоренні теоретичних питань предметної області спеціальності, проблем та результатів очікуваної професійної діяльності.

Для ОС «магістр» Здатність спілкуватися з питань професійної дослідницької та/або інноваційної діяльності іноземною, зокрема англійською, мовою усно і письмово на рівні **B2 CEFR**.

Для осіб із порушеннями зору, слуху, мовлення відповідні вимоги застосовуються з урахуванням можливостей таких осіб.

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти зі спеціальності D7 Торгівля

ЗК 3.

- Здатність застосовувати наукові, зокрема математичні, інженерні й технологічні знання та/або методи у професійній діяльності та/або участі у суспільному житті.

ЗК 4.

- Здатність застосовувати сучасні цифрові інструменти і технології, створювати цифровий контент, захищати інформацію у професійній діяльності.

• ЗК 5.

- Здатність до саморозвитку, підтримки власного фізичного і ментального здоров'я, ефективного керування часом та інформацією, конструктивної співпраці з іншими, вирішення конфліктів, зокрема в інклюзивному та підтримуючому контексті, участі у суспільному житті, здобуття освітніх/професійних кваліфікацій 6 рівня НРК.

Перелік обов'язкових компетентностей випускника

ЗК 6.

- Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства на основі усвідомлення цінностей громадянського (вільного демократичного, інклюзивного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина, розуміння соціальних, економічних, політичних концепцій і структур та глобального розвитку і стійкості, брати участь у національному спротиві, захищати Батьківщину, здійснювати **професійну діяльність** із дотриманням принципів професійної етики та неприпустимості корупції.

Для ОС «магістр» ЗК 6. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства на основі усвідомлення цінностей громадянського (вільного демократичного, інклюзивного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина, розуміння соціальних, економічних, політичних концепцій і структур та глобального розвитку і стійкості, брати участь в організації національного спротиву, захищати Батьківщину, здійснювати **професійну дослідницьку та/або інноваційну діяльність** із дотриманням принципів професійної етики та неприпустимості корупції.

Перелік обов'язкових компетентностей випускника

ЗК 7.

- Здатність діяти творчо, ініціативно та наполегливо при вирішенні проблем, критично мислити, діяти у співпраці, керувати проєктами у сфері професійної діяльності.

ЗК 8.

- Здатність жити і здійснювати професійну діяльність у мультикультурному та мультилінгвальному середовищі на основі розуміння та поваги до того, як ідеї та сенси творчо виражаються та передаються в різних культурах і через низку мистецтв та інших культурних форм, розвивати і реалізовувати власні ідеї у професійній діяльності з відчуттям свого місця або ролі в суспільстві у різний спосіб та в різних контекстах.

Спеціальні компетентності

Спеціальні компетентності формулюються як здатності розв'язувати певні проблеми та задачі професійної діяльності, які за рівнем складності відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій.

Орієнтовна кількість спеціальних компетентностей, як правило, становить **13-20** для першого рівня вищої освіти; **10-14** для другого рівня, **7-9** для третього рівня.

Стандарт визначає лише ті вимоги до спеціальних компетентностей, які є **спільними** для **всіх** можливих освітніх програм в межах спеціальності.

Спеціальні компетентності (ОС «бакалавр»)

СК 1.

- Здатність критично осмислювати теоретичні засади товарознавства та торговельної діяльності.

СК 2.

- Здатність здійснювати торговельно-технологічні процеси з дотриманням релевантних вимог нормативно-правового та технічного регулювання.

СК 3.

- Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності суб'єктів торгівлі.

Спеціальні компетентності (ОС «бакалавр»)

СК 4.

- Здатність забезпечувати ефективність процесів закупівлі й продажу товарів в оптовій, роздрібній, біржовій та електронній торгівлі.

СК 5.

- Здатність здійснювати торговельну діяльність у взаємодії з іншими суб'єктами ринку.

СК 6.

- Здатність визначати характеристики та застосовувати інструментарій оцінювання якості, безпечності, простежуваності товарів і послуг.

Спеціальні компетентності (ОС «бакалавр»)

СК 7.

- Здатність застосовувати інноваційні підходи в організації діяльності підприємств торгівлі.

СК 8.

- Здатність застосовувати основні положення обліку та оподаткування у сфері торгівлі.

СК 9.

- Здатність застосовувати принципи управління логістичними процесами та товаропостачанням у торговельній діяльності.

СК 10.

- Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів торгівлі.

Спеціальні компетентності (ОС «бакалавр»)

СК 11.

- Здатність обґрунтовувати та реалізувати цінову політику підприємств торгівлі.

СК 12.

- Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків, результатів діяльності суб'єктів торгівлі.

СК 13.

- Здатність забезпечувати лояльність споживачів та формувати клієнтський досвід.

Спеціальні компетентності (ОС «магістр»)

СК 1.

- Здатність розробляти та реалізовувати стратегії розвитку суб'єктів торгівлі.

СК 2.

- Здатність застосовувати принципи, правила, вимоги й інструменти міжнародного правового та технічного регулювання у сфері торгівлі.

СК 3.

- Здатність оптимізувати процеси закупівлі та продажу товарів з урахуванням ринкової кон'юнктури, стійкості ланцюгів постачання та принципів сталого розвитку.

Спеціальні компетентності (ОС «магістр»)

СК 4.

- Здатність аналізувати проблемні ситуації та приймати ефективні управлінські рішення.

СК 5.

- Здатність виявляти та управляти невідповідностями якості, безпечності й простежуваності товарів і послуг.

СК 6.

- Здатність до ініціювання та реалізації інноваційних проєктів в діяльності підприємств торгівлі.

СК 7.

- Здатність прогнозувати ризики та оцінювати ефективність зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів торгівлі.

Спеціальні компетентності (ОС «магістр»)

Додатково для освітньо-наукової програми:

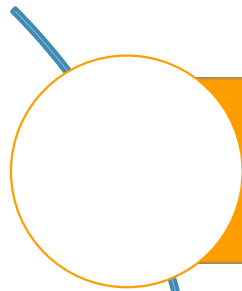
СК 8.

- Здатність планувати і проводити теоретичні та прикладні дослідження в сфері торгівлі.

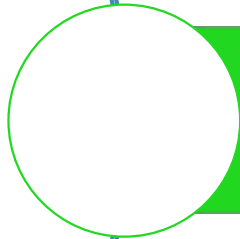
СК 9.

- Здатність розв'язувати задачі прогнозування процесів розвитку торговельних структур із використанням економіко-математичних методів та цифрових технологій.

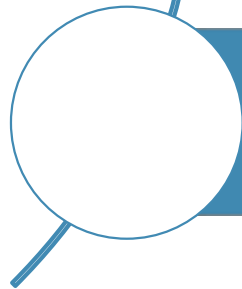
При розробці СК враховано пропозиції:



ТОВ «Епіцентр К»



ТОВ «ФТД – РИТЕЙЛ»;
(торговельна мережа Фокстрот)



Керівника Клубу торгових центрів
України Malls Club Артема Шлапака

Громадське обговорення

Громадське обговорення проведено у формі електронних консультацій. Проєкт Стандартів було розміщено **14.05.2026 року** на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України за посиланням:

<https://mon.gov.ua/news/mon-proponuie-do-hromadskoho-obhovorennia-proiektu-standartiv-vyshchoi-osvity-pershoho-ta-druhoho-rivniv-zi-spetsialnosti-d7-torhivlia>

Зауваження та пропозиції до зазначених проєктів стандартів приймалися до **27 травня 2026 року** на електронну дресу: standards.vo@mon.gov.ua.

Фахова експертиза стандартів

№, з/п	Прізвище, Ім'я, По батькові	Посада і місце роботи
1.	Франів Ігор Андрійович	Завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та логістики, доктор економічних наук, професор, Львівський торговельно-економічний університет
2.	Бавико Олександр Євгенович	Завідувач кафедри підприємництва і торгівлі, доктор економічних наук, професор, Національний університет «Одеська політехніка»
3.	Сушко Вадим Миколайович	Заступник генерального директора ТОВ «Епіцентр К»
4.	Поліщук Юрій Анатолійович	Виконавчий директор мережі «Фокстрот» (ТОВ ФТД – РИТЕЙЛ)

Зауваження фахівців профільних ЗВО

- Доцільно зменшити кількість загальних компетентностей, трансформувати їх зміст у відповідності до предметної області.
- Проблемна природа застереження в ЗК1 та ЗК2 щодо осіб з порушеннями зору, слуху та мовлення. **Пропонується** переформулювати відповідне застереження у чіткіших правових категоріях, передбачивши конкретний механізм реалізації інклюзивних підходів без девальвації змістовного наповнення самих компетентностей.
- Недостатня конкретизація вимог до рівня володіння іноземною мовою. Загальна компетентність **ЗК2** встановлює вимогу до спілкування іноземною, зокрема англійською, мовою на рівні B2 за шкалою CEFR. Водночас Стандарт не визначає механізму підтвердження досягнення зазначеного рівня. Уточнити **порядок верифікації набуття цієї компетентності** через чітко формалізовані внутрішньоуніверситетські процедури оцінювання.

Зауваження фахівців профільних ЗВО

- **ЗК4:** невідповідність фаховій специфіці спеціальності. **Рекомендується** конкретизувати зазначену компетентність відповідно до реальних потреб торговельної галузі, обмеживши її застосуванням цифрових інструментів для аналітики, електронної комерції, управління торговельними процесами, а не розробленням програмних продуктів.
- **ЗК8** Формулювання є надмірно широким і значною мірою гуманітарно-мистецьким за змістом, оскільки акцентує на творчому вираженні ідей через мистецтва та культурні форми, що виходить за межі безпосередніх результатів навчання бакалавра торгівлі, що ускладнює операціоналізацію компетентності (переведення у вимірювані результати навчання, навчальні дисципліни та критерії оцінювання).

Зауваження ТОВ «Епіцентр К»

Деякі загальні компетентності носять занадто універсальний характер, що дозволяє віднести їх до будь-якого рівня вищої освіти без значної змістової диференціації.

Зокрема, компетентності, пов'язані з володінням українською та іноземними мовами, застосуванням цифрових технологій, особистісним розвитком, громадянською свідомістю та діяльністю в мультикультурному середовищі, потребують конкретизації з урахуванням особливостей саме магістерського рівня.

Питання щодо коректності включення до формулювань компетентностей уточнень щодо осіб з порушеннями зору, слуху чи мовлення, адже Стандарт регламентує компетентнісний підхід, а не умови його досягнення.

Зауваження ТОВ «Епіцентр К»

- Державною мовою є українська мова, тому загальна компетентність **ЗК1** щодо здатності спілкування українською мовою усно та письмово ставить під сумнів вимоги законодавчих та нормативних документів, які є обов'язковими для закладів вищої освіти України.
- Занадто обтяжливі формулювання **ЗК5** та **ЗК6**. В межах однієї компетентності (**ЗК6**) поєднано громадянські, етичні, правові, оборонні, антикорупційні та професійно-дослідницькі аспекти, що ускладнює її змістове сприйняття, практичне забезпечення та об'єктивне оцінювання в освітньому процесі.

Торговельна мережа «Фокстрот»

Надмірне інформаційне навантаження та зниження рівня конкретизації вимог в ЗК. **Окремі формулювання ЗК мають надто диверсифікований характер**, намагаючись поєднати взаємовиключні або слабо пов'язані категорії (ЗК 5). В межах одного пункту скомпіювали саморозвиток, підтримку психоемоційного та фізичного здоров'я, тайм-менеджмент, інклюзивну взаємодію, конфліктологію, громадянську активність та здобуття вищих кваліфікаційних рівнів.

В **ЗК 6** спостерігається поєднання принципів верховенства права, антикорупційної діяльності та безпосередньої участі у національному спротиві й захисті держави. Настільки розгалужена матриця вимог унеможлиблює створення чітких інструментів для об'єктивного вимірювання (діагностування) цих якостей під час підсумкової атестації.

Торговельна мережа «Фокстрот»

- **оптимізувати структуру загальних компетентностей:** здійснити декомпозицію перевантажених пунктів (ЗК 5, ЗК 6) на окремі монотематичні вимоги, вилучивши суто декларативні аспекти, які не піддаються академічному контролю.
- **гармонізувати понятійний апарат:** чітко розмежувати межі вияву ініціативності, креативності та соціокультурної взаємодії, усунувши термінологічні повтори між ЗК 7 та ЗК 8

Розділ «Перелік назв освітніх програм та нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти за такими програмами, сформульований у термінах програмних результатів навчання».

Цей розділ заповнюється тільки для спеціальностей, що на відповідному кваліфікаційному рівні передбачають доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання.

Для спеціальності D7 Торгівля додаткове регулювання не застосовується.

Дякую за увагу!